

BOROMISZA TIBOR

1880 - 1960

TAVASZ NAGYBÁNYÁN 1908

OLAJ, PASZTELL, KARTON
50 x 69 CM
JELEZVE JOBBRA LENT: BOROMISZA TIBOR
NB 1908

KIÁLLÍTVA:

KIESELBACH GALÉRIA, NAGYBÁNYAI FESTÉSZET, 1996. MÁRCIUS-ÁPRILIS. (REPR.: LEPORELLO 3.)

IRODALOM:

KÖNYVES KÁLMÁN SZALON, BOROMISZA TIBOR KIÁLLÍTÁSA, 1914. JANUÁR.

ELŐSZÓ: SEBESTYÉN JÓZSEF.

HEVESI IVÁN: BOROMISZA TIBOR. BUDAPEST, 1922.

RÉTI ISTVÁN: A NAGYBÁNYAI MŰVÉSZTELEP. BUDAPEST, 1954.

MEZEI OTTÓ: NAGYBÁNYA. A HAZAI SZABADISKOLÁK MÚLTJÁBÓL. BUDAPEST, É.N. (1983)

JURECSKÓ LÁSZLÓ: BOROMISZA TIBOR NAGYBÁNYAI KORSZAKA. IN: NAGYBÁNYA. NAGYBÁNYAI FESTÉSZET A NEÓSOK FELLÉPÉSÉTŐL 1944-IG. MISSIONART GALÉRIA. MISKOLC, 1992. 105-118.

SZÜCS GYÖRGY: BOROMISZA TIBOR. IN: NAGYBÁNYA MŰVÉSZETE, MAGYAR NEMZETI GALÉRIA, 1996. 472-473.

JURECSKÓ LÁSZLÓ: BOROMISZA TIBOR OEUVRE-KATALÓGUSA. KÉZIRAT, 33. TÉTEL.

BOROMISZA TIBOR A NAGYBÁNYAI NEÓS FESTÉSZET EGYIK LEGKIEMELKEDEBB KÉPVISELŐJE, AZ IRÁNYZAT SZÓSZÓLÓJA, A HOZZÁ KAPCSOLÓDÓ ELVEK - KIKÖZÖSÍTÉSE UTÁN IS - HŰ VÉDELMEZŐJE. A FESTŐ 1906-TÓL KEZDŐDŐ NEÓS KORSZAKA 1909-IG TERJEDŐ IDŐSZAKÁBAN ELSŐSORBAN KÉT FESTÉSZETI PROBLÉMA MEGOLDÁSÁRA KONCENTRÁLT. AZ ELSŐ A NAGY, ÁLTALÁBAN KEVERETLEN SZÍNEKBŐL ÁLLÓ, KONTÚROK KÖZÉ FOGLALT DEKORATÍV SZÍNFOLTOK HASZNÁLATA, A NEÓSOK ELVEINEK MEGFELELŐEN A FÉNY-ÁRNYÉK HATÁSOK KIKÜSZÖBÖLÉSE A REFLEXEK HÁTTÉRBE SZORÍTÁSAINAK SEGÍTSÉGÉVEL. A MÁSODIK A KIS FESTÉKFOLTOKBÓL, FESTÉKSÁVOKBÓL, FESTÉKCSÍKOKBÓL VALÓ KÉPÉPÍTKEZÉS. EZ UTÓBBI PROBLÉMAKÖRRE AD VÁLASZT FENTI FESTMÉNYÉN IS. EZ A TECHNIKAI MEGOLDÁS BOROMISZÁT MÁR ELSŐ, ÁTMENETI NEÓS KÉPÉN, AZ 1906-BAN FESTETT SZŐLŐSZEDŐK CÍMŰ FESTMÉNYEN (MNG) IS FOGLALKOZTATJA, MAJD LETISZTULTABB FORMÁBAN A KÖVETKEZŐ ÉVBEN FESTETT FÁK CÍMŰ (MGT.) MŰVÉN IS MEGJELNIK. A PROBLÉMÁRA MEGFELELŐ VÁLASZT AZONBAN CSAK 1908-BAN TUD ADNI, AMELY ÉV EGYBEN TELJESEN EGYÉNI FESTÉSZETI NYELVE KIBONTAKOZÁSÁNAK KEZDETE IS. EKKOR FETI EGYIK FŐMŰVÉT, A NAGYBÁNYAI TÁJ (NAGYBÁNYA LÁTKÉPE VIRÁGZÓ FÁKKAL) CÍMŰ KÉPET IS. (NAGYBÁNYAI MÚZEUM). FELFOGÁSÁBAN - HA NÉHÁNY APRÓ ELTÉRÉST TALÁLUNK IS - ENNEK MÉLTÓ PÁRJA A TAVASZ NAGYBÁNYÁN CÍMŰ FESTMÉNY.

BOROMISZA, AKI 1908-BAN EGYÜTT ÁLLÍTOTT

KI KAPOSVÁRON RIPPL-RÓNAI JÓZSEFFEL, FELHASZNÁLJA ANNAK A KARTON ALAPSZÍNÉT LÁTTATÓ, AZT A KÉPBE BEKOMPONÁLÓ MÓDSZERÉT. UGYANAKKOR EL IS TÉR RIPPL-RÓNAI FESTÉKFOLTOKRA ÉPÜLŐ KÉPSZERKESZTÉSÉTŐL. NÁLA A KARTON ALAPSZÍNE NEM KONTÚR-KÉNT JELENIK MEG ÉS NEM - VAGY ALIG - HASZNÁL NAGY, AZONOS SZÍNFOLTOKBÓL ÖSSZEÁLLÍTOTT FELÜLETEKET. BOROMISZA ESETKEZELÉSE NYUGTALANABB, KÜLÖNÖSEN AZ ELŐTÉR FÜVE ÉS A HÁTTÉR HEGYEINEK MEGFESTÉSÉNÉL. IGAZ, A TAVASZ NAGYBÁNYÁN ESETÉBEN ELÉG NEHÉZ A KLASSZIKUS ÉRTELEMBEN VETT ELŐ-, KÖZÉP- ÉS HÁTTÉR FELOSZTÁSÁRÓL BESZÉLNI, MIVEL A NEÓS ALAPELVEKNEK MEGFELELŐEN ÉS FŐLEG A FESTÉKFOLTOK ALKALMAZÁSA KÖVETKEZTÉBEN A KÉP SZINTE SÍKBAN TARTOTT. EZT A HATÁST ERŐSÍTIK A KÉPEN LÁTHATÓ VILÁGOSKÉKRE ÉS AZ OKKER SZÍNEIRE HANGOLT HÁZAK IS, AMELYEK TÉRBELISÉGET SZINTÉN NEM SUGÁROZNAK. A HÁZAK MOTÍVUMA AZ EGYETLEN, MELYEK MEGFESTÉSÉNÉL NEM TUDJA KÖVETKEZETESEN ALKALMAZNI A KIS FESTÉKFOLTOKAT, DE AZ ELÉJÜK HELYEZETT FÁK ÁGAIVAL SIKERÜL AZOK EGYSÉGES, STATIKUS SZÍNFELÜLETEIT MEGBONTANI.

A KÉP ELSŐSORBAN A KIEGÉSZÍTŐ SZÍNEK KÜLÖNBÖZŐ FOKOZATAIRA ÉPÍT. A FESTÉKFOLTOK ALKALMAZÁSÁNAK MEGFELELŐEN MINDEN MOZGÁSBAN VAN, UGYANAKKOR A BONYOLULTAN KIEGYENSÚLYOZOTT KOMPOZÍCIÓ EREDMÉNYEKÉNT A KÉP EGYFAJTA ÁLLANDÓSÁGÉRZETET NYÚJT. BOROMISZA NEM EGY IMPRESSZIÓT KÍVÁN MEGÖRÖKÍTENI, HANEM A TAVASZI NAGYBÁNYAI TÁJ PANTEISZTIKUS FELFOGÁSÁT SŰRÍTİ FESTMÉNYÉBE. A NEÓSOK INTENZÍV SZÍNHASZNÁLATÁN ÉS SÍKSZERŰSÉGÉN KÍVÜL A KÉK SZÍNŰ KONTÚROZÁSSAL CSAK MÉRSÉKELTEN ÉL. A HÁZAK LEHATÁROLÁSÁNÁL, VALAMINT A HEGYVONULAT GERINCÉNEK ÉRZÉKELTETÉSÉNÉL VESZI IGÉNYBE EZT AZ ESZKÖZT.

A TAVASZ NAGYBÁNYÁN CÍMŰ BOROMISZA-FESTMÉNY AZ 1908-AS ESZTENDŐ KIEMELKE-DŐ ALKOTÁSA, A MŰVÉSZ NEÓS PERIÓDUSÁNAK EGYIK FŐMŰVE.

J. L.

8.▶

BOROMISZA TIBOR

1880-1960

TAVASZ NAGYBÁNYÁN

OLAJ, PASZTELL, KARTON
50 x 69 CM
JELEZVE JOBBRA LENT: BOROMISZA TIBOR
1908 NB

KIKIÁLTÁSI ÁR: 1 000 000 FT